

Izglītības un zinātnes
ministrija

Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027. gadam: “Nākotnes prasmes nākotnes sabiedrībai”

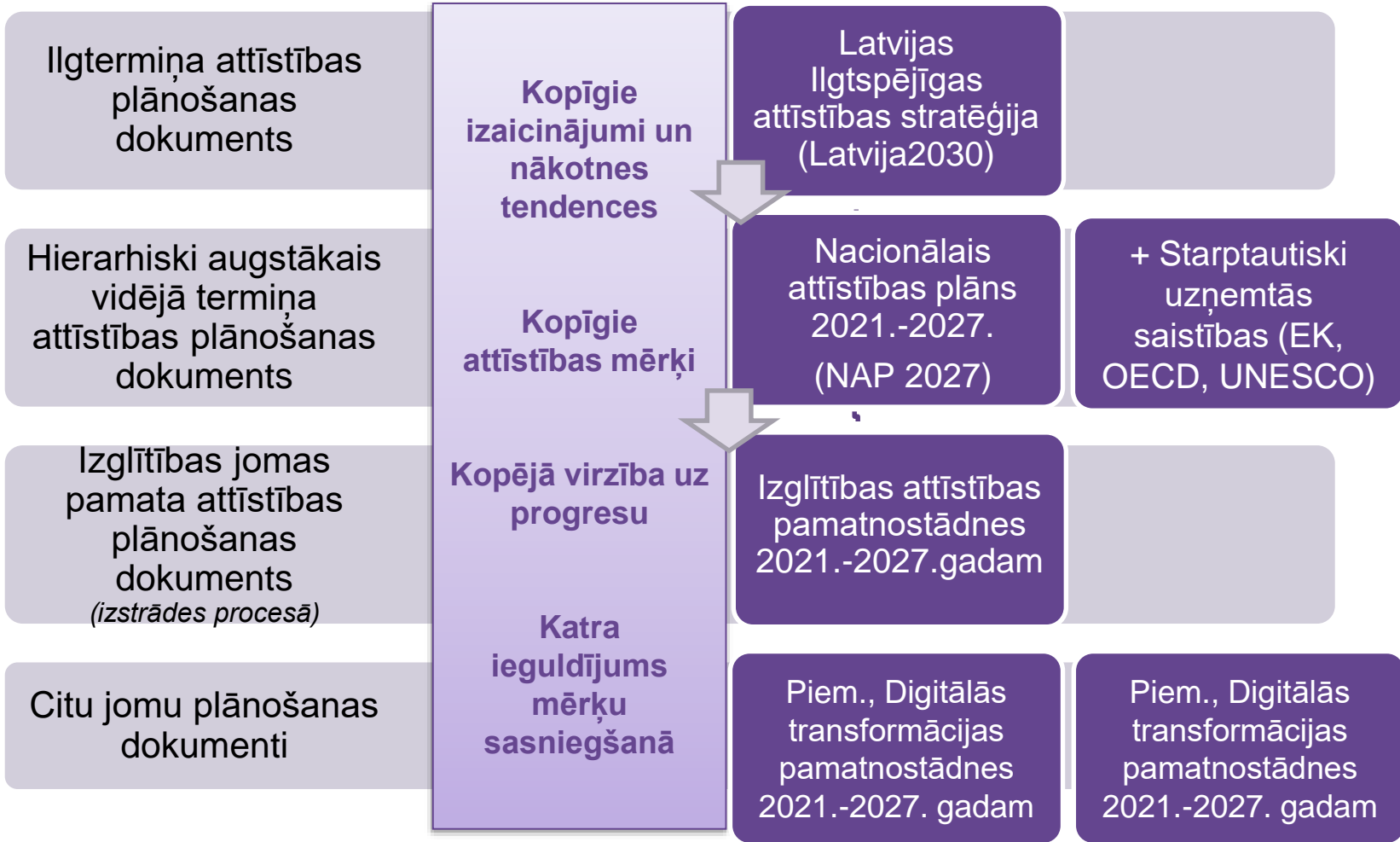
Karjeras attīstības atbalsta sistēmas
Sadarbības padomei

Izglītības un zinātnes ministrija
Jeļena Muhina

2020. gada 4. septembrī

Nacionālās industriālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam
Izglītības attīstības pamatnostādņu 2021.-2027.gadam:
“Nākotnes prasmes nākotnes sabiedrībai”

Izstrāde

Nākotnes vīzija izglītībai: **Indivīds**

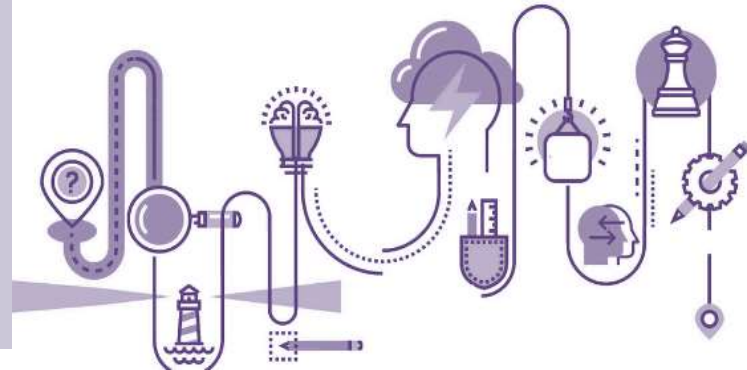
- Ir **ieinteresēts un motivēts** mācīties un attīstīties **mūža garumā**
- Attīstītas **pašvadītas mācīšanās prasmes**
- **Ir kompetents**: spēj kompleksi lietot iegūtās zināšanas, prasmes un paust attieksmes, risinot problēmas mainīgās reālās dzīves situācijās
- Attīstītas **caurviju prasmes**, īpaši – digitālā kompetence
- Attīstīts raksturs, vērtības, ieradumi, kas veicina personīgu, sabiedrības un apkārtējās vides **ilgtspēju**
- **Mācās** gan formālās, gan neformālās izglītības veidā, gan ikdienējās mācīšanās
- Var ātri un ērti **atjaunot, papildināt un apgūt** jaunas prasmes
- Ir pieejama **individuāla snieguma progresā mērīšana** un atbalsts
- **Var veidot savu individuālu mācīšanās ceļu** (izmantojot dažādus resursus)
- Ir pieejams **individualizēts atbalsts** sava potenciāla īstenošanai un profesionālās attīstības plānošanai un virzīšanai

Nākotnes vīzija izglītībai: Izglītības iestāde

- Nodrošina gan klātienes mācīšanos izglītības iestādē un saistītās vidēs (laboratorijas, uzņēmumi u.c.), gan attālinātu mācīšanos, gan mācīšanos tiešsaistē
- Atvērta netradicionāliem izglītojamiem (t.sk. **pieaugušajiem**), **iekļaujoša**
- **Ir multifunkcionāla** (mācīšanās un attīstības vieta dažādām grupām u.c.)
- **Aktīvi iesaista un sadarbojas** ar vietējo kopienu, reģionu, efektīvai un koordinētai resursu izmantošanai un zināšanu pārnesei
- **Sadarbojas ar darba devējiem, tautsaimniecības nozarēm**
- Ir “**organizācija, kas mācās**”
- Ir jaunu zināšanu, inovāciju radīšanas vieta, ideju inkubators
- Ir **ar tālredzīgu un stratēģisku redzējumu** (aktīvi sadarbojoties ar dibinātāju)
- Ir aktīvā **sadarbības tīklā ar citām iestādēm**

Nākotnes vīzija izglītībai: Izglītības pakalpojums

- **Mūsdienīgs:** tiek ņemtas vērā **aktuālās tendences darba tirgū un sabiedrībā**, kā arī pētniecībā
- **Kvalitatīvs:** noteikti standarti, salīdzinājums, novērtējums
- **Ar starpdisciplināru pieeju**, veiksmīgi apvienojot STEM un humanitārās un citas zinātnes,
- Orientācija uz **konkrētiem sasniedzamajiem mērķiem** un rezultātiem
- **Daudzveidīgs;** tiek piedāvāts dažādās vidēs, veidos un izmantojot dažādas platformas (jaukta tipa mācīšanās, virtuālās realitātes iespējas, attālināta mācīšanās, mācīšanās darba vietā u.c.)
- Ir **elastīga** sistēma izglītības turpināšanai, identificējot iepriekš iegūto izglītību un prasmes
- Pieejams arī **ad-hoc** veidā papildu zināšanu, prasmju apgūšanai, atjaunošanai
- **Pielāgots izglītības piedāvājums** atbilstoši indivīda vajadzībām, spējām, prasmēm, iepriekšējai pieredzei

Nodrošināt kvalitatīvas izglītības iespējas visiem Latvijas iedzīvotājiem,
lai veicinātu viņu potenciāla attīstību un īstenošanu visa mūža garumā un, lai veidotu viņu spēju mainīties un atbildīgi vadīt pastāvīgās pārmaiņas sabiedrībā un tautsaimniecībā

Izglītības attīstības MĒRĶI

1.mērķis:

Augsti kvalificēti, kompetenti un uz izcilību orientēti pedagogi un akadēmiskais personāls

2.mērķis:

Mūsdienīgs, kvalitatīvs un uz darba tirgū augsti novērtētu prasmju attīstīšanu orientēts izglītības piedāvājums

3.mērķis:

Atbalsts ikviena izaugsmei

4.mērķis:

Ilgspējīga un efektīva izglītības sistēmas un resursu pārvaldība

- **1.1. Pedagogu sagatavošana, piesaiste un attīstība**
- **1.2. Akadēmiskā personāla sagatavošana, piesaiste un attīstība**

- **2.1. Izglītības satura un procesa attīstība**
- **2.2. Izglītības vides attīstība**
- **2.3. Izglītības piedāvājuma attīstībai nozīmīgu partnerību veidošana**

- **3.1. Institucionāli risinājumi atbalsta nodrošināšanai ikviena izaugsmei**
- **3.2. Sadarbība un dalīta atbildība ar vietējo kopienu izglītības mērķu sasniegšanai**
- **3.3. Pieaugušo izglītības attīstība**

- **4.1. Izglītības sistēmas un iestāžu efektīvas pārvaldības veidošana.**
- **4.2. Pētniecībā un pierādījumos balstīta, lietotāj-centrēta izglītības politika**

1. mērķis: Augsti kvalificēti, kompetenti un uz izcilību orientēti pedagogi un akadēmiskais personāls

1.1. Pedagogu sagatavošana, piesaiste un attīstība

1.2. Akadēmiskā personāla sagatavošana, piesaiste un attīstība

1.1.1. Attīstīt pedagogu sagatavošanas sistēmu

1.1.2. Nodrošināt regulāru pedagogu profesionālo pilnveidi, metodisko un konsultatīvo atbalstu, mērķtiecīgi koordinējot dažādu pušu iesaisti un sadarbību

1.1.3. Veidot ilgtspējīgus profesionālās pieredzes apmaiņas un sadarbības tīklus

1.1.4. Nodrošināt konkurētspējīgu atalgojumu

1.2.1. Nodrošināt jaunas akadēmiskā personāla sagatavošanas un profesionālās pilnveides sistēmas ieviešanu

1.2.2. Nodrošināt konkurētspējīgas un taisnīgas akadēmiskā personāla atalgojuma sistēmas ieviešanu

2. mērķis: Mūsdienīgs, kvalitatīvs un uz darba tirgū augsti novērtētu prasmju attīstīšanu orientēts izglītības piedāvājums

2.1. Izglītības satura un procesa attīstība

2.1.1. Nodrošināt pilnveidotā mācību satura un pieejas efektīvu īstenošanu vispārējā izglītībā (t.sk. pirmsskolas izglītības pakāpē), jo īpaši fokusējoties uz starpdisciplināritāti (STEAM), caurviju prasmēm, sociāli emocionālo mācīšanos un mācīšanos iedziļinoties

«Stiprināt mērķtiecīgu karjeras izglītības integrēšanu pilnveidotajā mācību saturā un pieejā, pēc iespējas agrīnā izglītības posmā. Lai integrētu karjeras izglītību mācību saturā, svarīgi to nenošķirt kā atsevišķu izglītības veidu, bet iekļaut to mācību jomu saturā starpdisciplināras pieejas veidā»

«Plānoti daudzpusīgi karjeras attīstības atbalsta pasākumi (karjeras informācija, karjeras izglītība, karjeras konsultācijas) izglītojamiem, pedagoga karjeras konsultanta darbs izglītības iestādē; informatīvs un metodisks atbalsts pedagogiem un karjeras atbalstā iesaistītajiem speciālistiem; sadarbība ar nozaru un profesiju pārstāvjiem mācību satura iedzīvināšanai; pasākumi un metodisks atbalsts izglītojamo vecākiem; pedagogu un karjeras speciālistu papildizglītība par karjeras izglītības integrēšanu mācību saturā»

2.1.2. Nodrošināt kvalitatīvu profesionālo izglītību, saskaņojot prasmes un mācīšanās rezultātus ar darba tirgus prasībām un stiprinot PII kā nozaru izcilības un inovāciju centrus

«Kvalitatīva profesionālās izglītības piedāvājuma komponente ir arī karjeras attīstības atbalsta un informēšanas nodrošināšana visiem PII izglītojamiem, tajā skaitā pieaugušajiem, kā arī potenciālajiem izglītojamajiem. Nākamajā periodā nepieciešams turpināt sistemātisku karjeras attīstības atbalsta darbu PII. Savukārt pieaugušajiem izglītojamiem PII nepieciešams atbalsts, lai identificētu viņu karjeras vadības prasmju līmeni un attiecīgi piedāvātu risinājumus. Nepieciešams izstrādāt un aprobēt metodiku, kas dotu iespēju mērķtiecīgi noteikt konkrētajai personai optimālāko profesionālās izglītības piedāvājumu. **Karjeras attīstības atbalsta nozīmīgums palielinās, īstenojot pāreju uz modulāro pieeju profesionālajā izglītībā.** Tāpat karjeras attīstības atbalsts sniedz ieguldījumu profesionālās izglītības prestiža veicināšanā, mazinot pagātnes stereotipus par profesionālo izglītību un informējot par profesionālās karjeras iespējām darba tirgū».

3. mērķis: Atbalsts ikviena izaugsmei

«Lai veicinātu profesionālās izglītības pievilcību, būtiska ir mērķtiecīga un sistemātiska **karjeras atbalsta pieejamība**, sākot jau no sākumskolas, un tādējādi veidojot bērnu izpratni par profesionālo izglītību»

3.1. Institucionāli risinājumi atbalsta nodrošināšanai ikviena izaugsmei

3.2. Sadarbība un dalīta atbildība ar vietējo kopienu izglītības mērķu sasniegšanai

3.1.2. Nodrošināt iekļaujošas izglītības pieeju visos izglītības līmeņos

«Plānots virzīties uz divu pedagogu nodrošināšanu vispārizglītojošajās skolās, prioritāri 1.-3.klašu grupa ar izglītojamo skaitu virs 28 un klases, kurās ir skolēni ar speciālām vajadzībām, kā arī pārskatīt kārtību, kādā aprēķina mērķdotāciju pedagogu darba samaksai un **risināt atbalsta personāla (t.sk. pedagogu karjeras konsultants) pieejamību gan pirmsskolas izglītības iestādēs gan vispārējās izglītības iestādēs**

Nepieciešams turpināt un stiprināt iniciatīvas, kas veicina jauniešu atgriešanu un iesaistīšanu izglītībā un nodarbinātībā, izmantojot un attīstot esošās aktivitātes, zināšanas un resursus, tai skaitā darbā ar NEET jauniešiem

Augstākās izglītības sistēmai ir jākļūst iekļaujošai, atbalstot studējošo dažādību un **jāsniedz konsultatīvais atbalsts (t.sk. karjeras) studējošā potenciāla īstenošanai»**

3.1.3. Nodrošināt izcilības un talantu attīstību, īstenojot nacionāla un starptautiska mēroga pasākumus

«**Plānots atbalsts talantu un izcilības attīstībai vispārējā un profesionālajā izglītībā**, īstenojot dažādus talantu un izcilības atbalsta pasākumus prasmju un zināšanu attīstībai, talantu savstarpējai sadarbībai un tīklošanās (piem., olimpiādes, prasmju konkursi u.tt.). Nacionāla un starptautiska mēroga pasākumu īstenošana talantu un izcilības attīstībai, **popularizē sabiedrībā profesionālo izglītību kā vērtību apzinātas karjeras virziena izvēlei»**

3.2.1. Veicināt vecāku iesaisti un atbalstu skolēna izglītības mērķu sasniegšanai

«**Jāpanāk arvien nozīmīgāka vecāku līdzdalība** gan klases un skolas, gan vietējās kopienas, gan valsts līmenī skolēna izglītības mērķu sasniegšanā, sociāli emocionālās labsajūtas nodrošināšanā un **karjeras attīstībā**.

Vecāku un skolas attiecību veidošanai plānots t.sk. **veidot un īstenot vecākiem izglītojošas programmas (vebinārus, diskusijas un lekcijas klātienē un attālināti) par bērnu audzināšanas jautājumiem un atbalstu mācīšanās un karjeras izaugsmes procesā**, piesaistot profesionāļus t.sk., **karjeras konsultantus»**

3. mērķis: Atbalsts ikviena izaugsmei

«Karjeras attīstības atbalsts kā sistēma ir nepieciešama visos izglītības posmos, neatkarīgi no izglītību iegūšanas vecuma»

3.3. Pieaugušo izglītības attīstība

3.3.1. Nodrošināt kvalitatīvu un pieejamu pieaugušo izglītības piedāvājumu

«Karjeras attīstības atbalsta un informēšanas nodrošināšana pieaugušajiem profesionālajā un augstākajā izglītībā

Tiks nodrošināts atbalsts prasmju novērtēšanā, individuālo mācību vajadzību noteikšanā, personu profilēšanā»

3.3.2. Ilgtspējīgas pieaugušo izglītības sistēmas attīstība

«Ir svarīgi nodrošināt karjeras atbalstu pieejamību nepārtraukti: pirms mācībām, mācību laikā, pēc mācībām. Nodrošinot kvalitatīvu mācību piedāvājumu tiks sniegtas individualizētas konsultācijas par mācību iespējām un atbalsts pieaugušo vajadzību un spēju apzināšanai, t.sk. personu profilēšana, individuālo portfeļu izmantošana, lai dokumentētu atbalsta saņēmēju progresu.

Minētā atbalstā nodrošināšanai citu starpā **tiks izmantoti jau esošie resursi un tīkli**, piem., VIAA, NVA karjeras konsultantu tīkls, kā arī lokālajā līmenī – bibliotēku tīkli»

4. mērķis: Ilgtspējīga un efektīva izglītības sistēmas un resursu pārvaldība

«**Vienotas izglītības piedāvājuma datu bāzes attīstība ir būtiska**, lai uzlabotu iedzīvotāju informētību par dažādām izglītības iespējām. Latvijā ir virkne ar tiešsaistes informācijas resursiem (datubāzēm, mājaslapām), kas sniedz informāciju par izglītības iespējām, kvalifikācijām un karjeras atbalsta informāciju»

4.2. Pētniecībā un pierādījumos balstīta, lietotāj-centrēta izglītības politika

4.2.1. Attīstīt un stiprināt izglītības politikas veidotāju un īstenotāju stratēģisko, analītisko un datu prasības kapacitāti

«Plānots apvienot un integrēt izglītības piedāvājuma un karjeras informācijas resursu izstrādi šādā veidā:

NIID.LV/Profesiju pasaules informācijas sistēmas attīstīšana – jauniešu mērķauditorijai. NIID.LV datubāzes un mājaslapas “Profesiju pasaule” attīstība, integrējot abus resursus un izveidojot kvalitatīvi jaunu karjeras informācijas tiešsaistes resursu jauniešiem ar galveno uzsvāru uz izglītības izvēli vidējās (profesionālās un vispārējās) un augstākās izglītības pakāpē

ESF projekta “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide” ietvaros izveidotās pieaugušo izglītības informācijas sistēmas attīstība – pieaugušo mērķauditorijai, kur nepieciešama integrācija datu saņemšanai un datu padošanai VIIS un citām informācijas sistēmām (t.sk. EK portālu “New Europass”)

4.2.2. Pilnveidot izglītības kvalitātes vadības un monitoringa sistēmu

Darba tirgus, izglītības pētījumu, apsekojumu un monitoringu datu izmantošana karjeras attīstības atbalstā

Pamatnostādņu apstiprināšana

Izglītības attīstības pamatnostādņu
2021.-2027.gadam "Nākotnes prasmes nākotnes
sabiedrībai" projekts: https://ej.uz/IAP_2027

Izglītības un zinātnes
ministrija

Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027. gadam: “Nākotnes prasmes nākotnes sabiedrībai”

izglitiba.pamatnostadnes@izm.gov.lv